

Ziekte van Mortellaro groeiend klauwprobleem op vleesveebedrijven in Vlaanderen

Meer preventief klauwbekappen loont

Klauwproblemen komen weinig voor bij vleesvee en worden vooral curatief aangepakt. Toch loont ook op vleesveehouderijen een preventieve aanpak, zo luidt de eenduidige conclusie van een reeks klauwgezondheidsspecialisten.

tekst **Annelies Debergh**

Bij vleesveebedrijven wordt lang niet zo veel preventief aan de klauwgezondheid gedaan als op melkveebedrijven. Vleesveehouders besteden er gewoon weinig aandacht aan.' Aan het woord is dierenarts Niels Groot Nibbelink van dierenartspraktijk VC Someren. Hij vindt er geen doekjes om. De klauwgezondheid op niveau houden is ook in de vleesveehouderij van belang. 'Wil je een optimale groei halen, dan loont het zeker om preventief met de klauwgezondheid aan de slag te gaan.' Dat veehouders op vleesveebedrijven vooral curatief omgaan met de klauwgezondheid bevestigt Menno Holzhauser, klauwspecialist bij GD. 'Bedrijven die preventief klauwen bekappen, doen dat één keer per jaar. GD adviseert dat ook. Dat is waarschijnlijk voldoende door het gebruik van vleesrassen die minder gevoelig zijn voor met name hoornaandoeningen in combinatie met een lang weideseizoen.'

Verschillen in voorkomen

Het voorkomen van klauwproblemen verschilt tussen de rassen. Niels Groot Nibbelink spreekt van variatie tussen de gewoon bevestigde rassen en de dubbelbespierde rassen als Belgisch witblauw en verbeterd roodbont. 'Bij die laatste groep komen infectieuze klauwaandoeningen vaker voor. Daar zijn ook meer problemen met erfelijke fouten op het vlak van beenstand. Een correcte beenstand betekent minder infectieuze klauwaandoeningen.' Rudy Cloet uit Ronse is klauwbekapper. Hij werkt in België, maar komt ook op rundveebedrijven in Frankrijk en Nederland. 'Het ene vleesveebedrijf heeft duidelijk meer last van problemen met de klauwgezondheid en heeft dus ook meer nood aan regelmatig controleren en corrigeren van de klauwen dan het andere bedrijf. Ook tussen dieren onderling zitten vaak erg grote verschillen.' De erfelijkheid komt ter sprake. Bepaalde bloedlijnen zijn gevoeliger voor scheuren in de klauwen, maar ook fouten op beenstand blijken funest. Dat geldt zeker voor Belgisch witblauw, het meest voor-

komende ras in de praktijk van Rudy Cloet. 'Een foute beenstand geeft aanleiding tot een foute belasting van de klauwen.' Tijdig ingrijpen is daar belangrijk. 'Een foute belasting van de klauwen betekent meer kans op foute aangroei van hoornweefsel. Deze dieren moeten dus meer bekapt en gecorrigeerd worden. Daar moet je als veehouder erg alert op zijn.' Preventief klauwbekappen is een optie die menig vleesveehouder in overweging kan nemen. Zeker wat de fokkoeien betreft, denkt Rudy Cloet. Gemiddeld genomen wordt vleesvee niet zo oud, dus is een algemene preventieve behandeling volgens hem geen noodzaak. 'Maar fokkoeien, en zeker oudere fok-

koeien, kunnen beter wel preventief bekapt worden. Oudjes moeten altijd beter verzorgd worden.'

Fokkoeien preventief verzorgen

Geert Van Heusden, klauwbekapper in de regio Vlaams-Brabant, is het op dat punt eens. 'Bij fokkoeien zou je kunnen spreken van een algemeen preventieve klauwbekapbeurt één of twee keer per jaar.' Hoewel de nood ook volgens hem lager ligt, is tijdig ingrijpen bij het minste vermoeden van klauwproblemen wel raadzaam. 'Preventief bekappen zorgt ervoor dat je problemen sowieso voor bent. Tijdens preventieve bekap-

beurten kom je koeien tegen die niet nodig bekapt waren, maar ook koeien die meer dan gedacht last hebben van klauwaandoeningen. Tijdig ingrijpen is belangrijk. Een koe met last aan de klauwen doet het niet goed in de productie: dat geldt voor melkproductie evengoed als voor vleesaanzet.' De redenen voor de lagere preventieve aanpak zijn divers, gaat Geert Van Heusden verder. 'Vleesrunden zijn minder handmak en minder handelbaar. Ze wegen ook meer om er in een klauwbekapbox mee aan de slag te gaan. Het risico is groter.'

De ziekte van Mortellaro of Italiaanse stinkpoot

Italiaanse stinkpoot of mortellaro is een erg besmettelijke en zeer pijnlijke aandoening op de huid boven de klauwrand. Mortellaro is vooral bij melkvee bekend, maar komt steeds vaker bij vleesvee voor. Verschillende kiemen zijn verantwoordelijk voor de infectie.

Typisch voor deze klauwaandoening is een roodgekleurde ronde vlek of aardbeiooppervlak achteraan de klauw, op de rand met de huid. De klauwrand is geelwit verkleurd en bezet met langere haren. Italiaanse stinkpoot komt ook vaak samen voor met gewone stinkpoot.

Bij groepsuitbraken van mortellaro kunnen voetbaden uitkomst bieden. Omdat de klauwen voldoende in aanraking ko-

men met de oplossing moet een voetbad minstens drie meter lang zijn en het vloeistofpeil minstens twaalf centimeter bedragen. Voetbaden met antibiotica als oxytetracycline of lincospectine zijn het meest efficiënt maar wel verboden.

Bij aangetaste dieren met een lichte infectie helpt een individuele lokale behandeling met tetracyclinespray. In geval van ernstige letsels is verband noodzakelijk. In dat geval wordt de klauw goed schoongemaakt, behandeld met tetracycline en stevig ingepakt met verband. Een goede hygiëne en een schone, vooral droge omgeving zijn de beste hulpmiddelen bij de preventie van Italiaanse stinkpoot.

Het vergrote risico haalt ook dierenarts Niels Groot Nibbelink aan. 'Een volwassen blondestier bekappen, dat doe je niet zomaar één, twee, drie. Daar zijn goede voorzieningen voor nodig. In sommige gevallen is zelfs verdoven noodzakelijk om veilig aan de slag te gaan.'

Onder goede voorzieningen verstaat hij een vangkraal en vooral een stevige bekapbox. 'Wil je goed op het bekappen van vleesvee ingericht zijn, dan heb je een bredere en langere bekapbox nodig die bovendien stevig genoeg is om het gewicht van vleesrunderen te dragen.'

Mortellaro groeiend probleem

Onder veelvoorkomende klauwaandoeningen noemt Rudy Cloet in de eerste plaats volgroeide klauwen. 'Bij een honderd procent strohuisvesting groeien de klauwen meer door als gevolg van onvoldoende afslijten. In dat geval is het noodzakelijk om af en toe het overtollige

hoorn te verwijderen.' Afgebroken bijklauwtjes die het begeven onder het gewicht van vastgekoekte mest is een ander terugkerend probleem. 'Ook dat is het gevolg van een zuivere strohuisvesting.' De ziekte van Mortellaro, ook wel Italiaanse stinkpoot genoemd, is een infectieuze klauwaandoening die toeneemt. Zeker bij uitwisseling van vee tussen bedrijven stijgt de kans op infecties met mortellaro. 'Vooral afmestbedrijven waar mestvee van diverse bedrijven samenkomt, krijgen ermee af te rekenen', gaat Rudy Cloet verder. De gevolgen reiken verder dan alleen een pijnlijke infectie. 'Mortellaro zorgt er meteen ook voor dat de klauw niet langer juist belast wordt, met alle gevolgen vandien. Eens mortellaro is vastgesteld, is het een probleem dat continu onder de aandacht moet blijven. Tweewekelijks voetbaden is dan een noodzaak, in elk geval tot het probleem onder controle is.'

Geert Van Heusden onderstreept het belang van voldoende kennis rond klauwproblemen. Hij stipt het voorbeeld van mortellaro aan, ook volgens hem een groeiend probleem. 'Mortellaro is nog weinig bekend onder vleesveehouders en zo neemt deze aandoening al snel toe. Een tijdige en juiste detectie is het begin van een correcte aanpak.'

De beste huisvesting voor vleesvee is een diepstrooiselbox, een combinatie van een stroligbed en een voldoende stroef looppad in beton, direct achter het voerhek. Geert Van Heusden beklemtoont: 'Dat garandeert een voldoende slijtage van de klauw.' Behalve stroef moeten de looppaden ook voldoende schoon zijn om verdere besmetting met infectieuze klauwaandoeningen tegen te gaan. 'Onhygiënische omstandigheden zorgen ervoor dat de besmetting snel toeneemt. Klauwen blijven het gezondst in een schone en droge omgeving.'

Marc Theunis: 'Mortellaro aanleiding voor preventief handelen'

Al acht jaar pakken Jan en Marc Theunis uit Glabbeek de klauwgezondheid op hun witblauwfokbedrijf preventief aan. 'We werken altijd in groepen', legt Marc Theunis uit. Afgelopen maand is het jongvee nagekeken. 'Begin komend jaar komt de klauwbekapper nog één of twee keer langs om telkens een andere groep na te zien. Gemiddeld genomen laten we bijna elk dier één keer per jaar door de klauwbekapper controleren.'

De klauwbekapper werkt met zijn eigen klauwbekapbox. Toch is ook op het bedrijf een bekapbox voorzien. 'Tussentijdse klauwproblemen pakken we direct aan in onze bekapbox.' De nauwgezette

bestrijding van klauwaandoeningen vindt zijn oorsprong in een besmetting met mortellaro. 'Vroeger kochten we zwartbonte ontvangsters aan om embryo's op in te zetten. Zo sloop mortellaro binnen.'

De mortellaro-infecties zijn aan de hand van regelmatig nazicht van de klauwen en zorgvuldig voetbaden onder controle. Zelfs het regelmatig voetbaden is inmiddels komen te vervallen. 'Nu zetten we de koeien af en toe vast en besproeien we de klauwen van de dieren met een hoefmiddel om infectieuze klauwaandoeningen tegen te gaan. Dat doen we met behulp van een gewone rugsproeier.'

